

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin,
Bejenaru Iurie,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Hasan Mihai Mihai, născut la 08 martie 1960, originar din satul Onițcani, r-ul Criuleni, domiciliat în mun. Chișinău, șos. Hîncești 62/2 ap. 32;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.12.2012-26.11.2013 (prima instanță)
2. 27.01.2014 – 11.04.2014 (instanța de apel)
3. 27.05.2014–08.07.2014 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2013, procesul penal intentat în privința lui Hasan Mihai în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost încetat, fiind motivat că a expirat termenul de prescripție.

Acțiunea civilă înaintată de către Lescu Ana către Hasan Mihai privind încasarea prejudiciului cauzat în mărime de 70 000,0 lei a fost respinsă ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că prin rechizitoriu Hasan Mihai a fost pus sub învinuire pentru faptul, că în perioada cuprinsă între ianuarie 2004 - septembrie 2007, deținând funcția de director al Centrului de comerț, reclamă și editură "Presa" S.R.L., urmărind scopul obținerii de foloase materiale, precum și crearea aparentă a aspectului veridic de încasare a salariului de către Lescu Ana, fapt care nu corespunde adevărului, acționând prin intenție directă, prin înțelegere prealabilă cu contabilă șef Cotovici Eugenia și alte persoane nestabilite de

către organul de urmărire penală în următoarele liste de plată: nr. 1 pentru lunile ianuarie-martie 2004, nr. 11 pentru noiembrie 2004, nr. 1 pentru luna noiembrie 2005-2005, nr. 2 pentru luna decembrie 2004-ianuarie 2005, nr. 4 pentru lunile aprilie-iunie 2005, nr. 5 pentru lunile august-octombrie 2005, nr. 6 pentru 30 noiembrie 2005, nr. 1 pentru primul trimestru a anului 2006, nr. 3 pentru 16 noiembrie 2006, nr. 4 pentru lunile iulie-august 2006, nr. 5 pentru anul 2006, nr. 1 pentru lunile noiembrie-decembrie 2006, nr. 2 pentru luna ianuarie 2007, nr.4 pentru luna martie 2007, nr. 5 pentru aprilie 2007, nr. 6 pentru luna mai 2007, nr. 7 pentru luna iunie 2007 și nr. 9 pentru cel de-al treilea trimestru a anului 2007, la rubrica „semnătura de primire a salariului”, au introdus prin imitarea servilă, semnătura lui Lescu Ana, care conform raportului de expertiză în comisie nr. 111 din 08.02.2012, este falsificată, ulterior listele în cauză au fost supuse verificării precum că sunt veridice, fapt confirmat prin semnătură de el în calitate de director, împreună cu contabilul șef Cotovici Eugenia.

Tot ei, în listele de plată: nr. 5 pentru lunile august-octombrie 2005, nr. 6 din 30 noiembrie 2005, la rubrica “semnătura de primire a salariului”, au introdus prin imitarea servilă, semnătura lui Stănescu Corneliu, care potrivit raportului de expertiză în comisie nr. 148 din 26.01.2012, este falsificată, respectiv la rubrica “Executant” din Contractul nr. 5 CCRE “Presa” SRL din 01.09.2004 încheiat între Hasan Mihai și Stănescu Liubovi, s-au semnat din numele ultimei, prin imitarea servilă a semnăturii acesteia, care potrivit raportului de expertiză în comisie nr. 148 din 26.01.2012, este falsificată, la rubrica “Executant” din Contractul nr. 5 CCRE “Presa” SRL din 01.09.2004 încheiat între Hasan Mihai și Stănescu Liubovi, s-au semnat din numele ultimei, prin imitarea servilă a semnăturii acesteia, care potrivit raportului de expertiză în comisie nr. 148 din 26.01.2012, este falsificată.

Tot ei, deținând funcția de director și contabil șef al CCRE “Presa” urmărind scopul obținerii de foloase materiale, precum și crearea aparentă a aspectului veridic de casare a salariului de către Stănescu Liubovi, fapt care nu corespunde adevărului, acționând cu intenție directă, în lista de plată nr. 4 pentru lunile iunie-iulie 2004 la rubrica “semnătura de primire a salariului” a introdus prin imitarea servilă semnătura lui Stănescu Liubovi, care potrivit raportului de expertiză în comisie nr. 148 din 26.01.2012, este falsificată anume de către Cotovici Eugenia, ulterior listele în cauză au fost supuse verificării precum că sunt veridice, fapt confirmat prin semnătura ultimei și a directorului Hasan Mihai.

Tot ei, în lista de plată a salariului nr. 7 pentru luna iunie 2007, la rubrica semnătura de primire a salariului” au introdus prin imitarea servilă,

semnătura lui Rogati Nicolae, care potrivit raportului de expertiză în comisie nr. 175 din 30.01.2012, este falsificată, ulterior listele în cauză au fost supuse verificării precum că sunt veridice, respectiv la rubrica "Executant" din Contractul de muncă fără număr din 05.10.2004 încheiat între Hasan Mihai și Rogati Nicolae, s-au semnat din numele intimului, prin imitarea servilă a semnăturii acestuia, care potrivit raportului de expertiză în comisie nr. 175 din 30.01.2012, este falsificată.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și în privința lui Cotovici Eugenia, hotărârea în privința căreia, cu recurs ordinar, nu se contestă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Hasan Mihai, prin care s-a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea lui Hasan Mihai Mihai, pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a faptului infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), b), Cod penal. La fel, s-a invocat, că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un cumul de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că în cauza penală în privința lui Hasan Mihai există fapta infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal;

- învinuirea înaintată inculpatului Hasan Mihai și soluția instanței de fond nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat, existând în cazul dat probe suficiente care stabilesc cu certitudine lipsa faptei infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal;

- actele emise de către CCRE „Presa” SRL și incluse în actul de învinuire nu reprezintă documente oficiale false, deoarece aceste liste de plată, contracte de muncă, emise de către o societate comercială nu constituie obiectul infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, adică nu atentează contra autorităților publice și a securității de stat;

- actele emise de către CCRE „Presa” SRL nu reprezintă documente oficiale false, din considerentul că nu sunt eliberate de anumite autorități publice și nici nu sunt adresate unor autorități publice;

- decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 iunie 2013, în cauza Tabora Ion Ion, Tabora Ludmila și Tabora Victor Ion în care direct a fost indicat faptul că actele prezentate din numele unor SRL nu pot fi recunoscute ca documente oficiale false deoarece nu parvin de la autorități publice și nici nu sunt adresate acestora;

- mijloacele de probă obținute în urma cercetării la fața locului din 16.07.2009 și derivate din această sursă probantă, cum ar fi documentele puse la baza învinuirii lui Hasan Mihai Mihai, în sensul art. 94 Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe, urmând a fi excluse din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești;

- soluția instanței de fond nu este una clară și motivată pe motiv că nu a fost indicat concret temeiul încetării deoarece pe de o parte se face trimitere la intervenirea termenului de prescripție iar pe de altă parte se indică la existența unor circumstanțe ce exclud atragerea persoanei la răspundere penală, însă temeiurile admise de instanță și cele invocate de partea apărării confirmă integral că în cauza penală în privința lui Hasan Mihai nu sa constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3.1. În apelul declarat de către partea vătămată Lescu Ana s-a invocat, că în urma acțiunilor inculpatului Hasan Mihai, doar numai pentru perioada martie 2003-septembrie 2008, personal a suferit un prejudiciu de peste 70.000 lei, iar pentru CCRE „Presa”, conturile căruia prin falsificări de documente și spălări de bani, au fost golite;

- problema calculării exacte a prejudiciului se complică din cauza că pentru verificare, au fost prezentate doar o mică parte din borderourile de încasare a salariilor la CCRE „Presa” pentru anii specificați, doar acele, pe care au găsit de cuviință Hasan M. și Cotovici E., considerându-le mai puțin acuzatoare pentru falsurile întreprinse de ei; suma salariului pentru lunile pentru care nu au fost prezentate borderourile poate fi mai mare decât cea majorată la 1750 de lei samavolnic, fără adunare de către Hasan M., fiind încasată în fiecare lună de către acesta în cârdășie cu Cotovici E, în urma falsificării sistematice a semnăturii, însă oricum, dacă pornim de la suma de 1 200 (una mie două sute) lei cu titlu de salariu pentru funcția de redactor-corector, pentru care cei doi au semnat luni în șir;

- apreciază critic declarațiile inculpatului Hasan Mihai Mihai, cu privire la faptul că nu primea salariu ci doar dividende, întrucât rezultând din probele administrate, reiese că împreună cu Cotovici Eugenia au confecționat, au deținut și au folosit documente oficial false (contracte, liste de plată la achitare, borderouri de salariu), care le-au permis de a încasa fraudulos, sistematic salariul de redactor-corector L.A., fără știrea ei și a persoanelor terțe;

- consideră că este în drept să solicite de la inculpat nu numai restituirea daunelor materiale pricinuite ci și daune morale, din cauza că nu

i-au fost eliberate actele necesare de către directorul Hasan M., acum primește o pensie mizeră, carnetul de muncă ce se afla la întreprindere a dispărui și el fără urmă, iar soțul Lescu Mihai, căruia i s-a fost incriminat pe nedrept de către cei doi faptul că a semnat în borderouri din numele ei va revendica și el daune morale, deoarece a avut de suferit extrem de mult în urma minciunilor și insinuărilor făcute în adresa sa de către Hasan M. și Cotovici E.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai; a fost admis apelul părții vătămate Lescu Ana, casată sentința Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2013, pe cauza penală în învinuirea lui Hasan Mihai în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă înaintată de Lescu Ana către Hasan Mihai cu privire la încasarea prejudiciului material a fost lăsată fără soluționare. În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că instanța de fond corect a apreciat încadrarea juridică a infracțiunii comise de către inculpatul Hasan Mihai în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fapt ce și-a găsit deplină confirmare în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond și a celei de apel prin declarațiile inculpaților și respectiv materialele dosarului, elucidate.

Analizând argumentele apelului declarat de avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Hasan Mihai în sensul în care acesta critică sentința contestată, instanța de apel a considerat, că acestea nu pot fi reținute, sunt combătute prin cumulul elementelor de fapt analizate și cercetate în cadrul instanței de judecată și urmează a fi respinse.

Totodată, instanța de apel a menționat că întemeiat instanța de fond a respins argumentul avocatului Ionaș Gheorghe care a reiterat că actele falsificate nu reprezintă documente oficiale false, deoarece aceste liste de plată, contracte de muncă, emise de către o societate comercială nu constituie obiectul infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, adică nu atentează contra autorităților publice și a securității de stat.

Astfel, instanța de apel a considerat că întemeiat instanța de fond a stabilit că actele emise de către CCRE „Presa” SRL reprezintă documente oficiale, din considerentul că sunt eliberate de o Societate comercială și acestea atestă că salariații au primit salariu (listele de plată a salariului), relațiile de muncă (contractele individuale de muncă semnate între directorul Presa și salariați).

Referitor la apelul declarat de către partea vătămată, instanța de apel a menționat, că prin sentința primei instanțe,contrar cerințelor art. 225 alin. (4) Cod de procedură penală, acțiunea civilă înaintată de Lescu Ana către Hasan Mihai privind încasarea prejudiciului cauzat în mărime de 70 000,0 lei, a fost respinsă ca nefondată. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 225 alin. (4) Cod procedură penală, instanța de judecată lasă acțiunea civilă fără soluționare în procesul penal în cazul adoptării sentinței de încetare a urmăririi penale sau de achitare din motivul lipsei componenței infracțiunii, fapt ce nu împiedică persoana care a inițiat acțiunea civilă de a o intenta în ordinea procedurii civile.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai, prin care, indicându-se temeiurile prevăzute de art. 427 pct. 6), 8) Cod de procedură penală, se solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) lit. b) Cod penal. În motivarea cerințelor sale, recurentul a invocat următoarele:

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că fapta lui Hasan Mihai întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b), Cod penal;

- consideră, că învinuirea înaintată lui Hasan Mihai și soluția instanței de fond nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat, existând în cazul dat probe suficiente care stabilesc cu certitudine lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b), Cod penal;

- din conținutul învinuirii rezultă că inculpatului Hasan Mihai, în calitate de director a CCRE „ Presa” i s-a incriminat că prin înțelegere prealabilă cu contabilul Cotovici Eugenia ar fi falsificat următoarele acte: liste de plată: nr. 1 pentru lunile ianuarie-martie 2004, nr. 1 pentru noiembrie 2004, nr. 1 pentru luna noiembrie 2005-2005. nr. 1 pentru luna decembrie 2004- ianuarie 2005, nr.4 pentru lunile aprilie-iunie 2005, nr.5 pentru lunile august - octombrie 2005. nr.6 pentru 30 noiembrie 2005, nr. 1 pentru primul trimestru a anului 2006. nr.3 pentru 16 noiembrie 2006, nr.4 pentru lunile iulie-august 2006, nr.5 pentru anul 2006, nr. 1 pentru lunile noiembrie-decembrie 2006, nr.2 pentru luna ianuarie 2007. nr.4 pentru luna martie 2007, nr.5 pentru luna aprilie 2007, nr.6 pentru luna mai 2007 nr.7. pentru luna iunie 2007 și nr.9 pentru cel de-al treilea trimestru a anului 2007;

listele de plată: nr.5 pentru lunile august-octombrie 2005. nr.6 din 30 noiembrie 2005; contractul nr. 5 CCRE "Presa" SRL din 01.09.2004 încheiat între Hasan Mihai și Stănescu Liubovi; lista de plată a salariului nr.7 pentru luna iunie 2007, în special rubrica "semnătura de primire a salariului" a lui Rogati Nicolae și contractul de muncă fără număr din 05.10.2004 încheiat între Hasan M. și Rogati Nicolae.

Infraacțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal face parte din Capitolul XVII, care are ca obiect generic - „Infraacțiunile contra autorităților publice și a securității de stat”.

Consideră, că actele emise de către CCRE „Presa” SRL și incluse în actul de învinuire nu reprezintă documente oficiale false, deoarece aceste liste de plată, contracte de muncă, emise de către o societate comercială nu constituie obiectul infraacțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, adică nu atentează contra autorităților publice și a securității de stat (Capitolul XVI Cod penal).

Recomandarea Rec(2002)2 a Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei, către Statele membre, privind accesul la documentele publice, din 21.02.2002, menționează că prin document public se înțelege: - toate informațiile înregistrate în orice formă, elaborate, primite sau deținute de autoritățile publice și care au legătură cu funcția administrativă, excepție făcând documentele care sunt în curs de pregătire. Termenul de „document public” reprezintă în sensul prezentei Recomandări, toate informațiile fixate pe orice suport fizic într-o formă recuperabilă (texte scrise, înregistrate pe bandă sonoră sau audiovizuală, fotografii, email-uri, informații stocate pe suport electronic cum ar fi bazele de date electronice etc..). Atât documentele produse de o autoritate, cât și documentele ce provin de la terți și care au fost primite de o autoritate publică sunt acoperite de definiție.

Astfel, actele emise de către CCRE „Presa” SRL nu reprezintă documente oficiale false, din considerentul că nu sunt eliberate de anumite autorități publice și nici nu sunt adresate unor autorități publice.

La acest capitol urmează a fi menționate deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 iunie 2013, în cauza Tabora Ion Ion, Tabora Ludmila și Tabora Victor Ion și din 25 martie 2014 în cauza Stegaru Natalia Nicolai în care direct a fost indicat faptul că actele prezentate din numele unor SRL nu pot fi recunoscute ca documente oficiale false deoarece nu parvin de la autorități publice și nici nu sunt adresate acestora.

Mijloacele de probă obținute cu încălcări în urma cercetării la fața locului din 16.07.2009 și derivate din această sursă probantă, cum ar fi

documentele puse la baza învinuirii lui Hasan Mihai Mihai, în sensul art. 94 Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe, urmînd a fi excluse din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești;

- soluția instanței de fond, menținută de instanța de apel nu este una clară și motivată pe motiv că nu a fost indicat concret temeiul încetării deoarece pe de o parte se face trimitere la intervenirea termenului de prescripție iar pe de altă parte se indică la existența unor circumstanțe ce exclud atragerea persoanei la răspundere penală, însă temeiurile admise de instanță și cele invocate de partea apărării confirmă integral că în cauza penală în privința lui Hasan Mihai nu sa constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

5.1. În referința declarată de către partea vătămată Lescu Ana, s-a solicitat menținerea deciziei instanței de apel, cu respingerea recursului ordinar declarat de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai, ca fiind vădit neîntemeiat, invocînd că motivele invocate în recurs sunt identice cu cele invocate în apel, asupra cărora instanța de apel deja s-a expus.

6. Judecînd argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar la 30 aprilie 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 11 martie 2014, pronunțată în ședința publică pe 08 aprilie 2014, ora 14.00, în termen.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept

procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la examinarea apelului declarat de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelant, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit apelului declarat de către avocatul Ionaș Gheorghe (Vol. VI, f.d. 125-133), criticîndu-se legalitatea și temeinicia sentinței, se invocă următoarele motive:

„- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că în cauza penală în privința lui Hasan Mihai există fapta infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b), Cod penal;

- consideră că învinuirea înaintată lui Hasan Mihai și soluția instanței de fond nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat, existînd în cazul dat probe suficiente care stabilesc cu certitudine lipsa faptei infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b), Cod penal;

- consideră că actele emise de către CCRE „Presa” SRL și incluse în actul de învinuire nu reprezintă documente oficiale false, deoarece aceste liste de plată, contracte de muncă, emise de către o societate comercială nu constituie obiectul infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, adică nu atentează contra autorităților publice și a securității de stat (Capitolul XVI Cod penal);

- mijloacele de probă obținute cu încălcări în urma cercetării la fața locului din 16.07.2009 și derivate din această sursă probantă, cum ar fi documentele puse la baza învinuirii lui Hasan Mihai Mihai, în sensul art. 94 Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe, urmînd a fi excluse din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești.

Anume asupra acestor motive invocate în apel de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai (Vol. VI, f.d. 125-133),

instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Totodată, Colegiul penal lărgit enunță că infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal face parte din Capitolul XVII, care are ca obiect generic – „Infracțiunile contra autorităților publice și a securității de stat” și că pentru justa soluționare a cauzei este relevantă decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2014 în cauza nr.-4-1ril-2/2014 asupra recursului în interesul Legii, adoptată pe probleme analogice, care conform prevederilor art. 465⁴ Cod de procedură penală este obligatorie din ziua pronunțării pentru instanțele judecătorești.

Astfel, din decizia nominalizată rezultă că studiind noțiunea de act (document) oficial a fost indicată Recomandarea Rec(2002)2 a Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei, către Statele membre, privind accesul la documentele publice, din 21.02.2002, care menționează că prin document public se înțelege: - toate informațiile înregistrate în orice formă, elaborate, primite sau deținute de autoritățile publice și care au legătură cu funcția administrativă, excepție făcând documentele care sunt în curs de pregătire.

Termenul de „document public” reprezintă în sensul prezentei Recomandări, toate informațiile fixate pe orice suport fizic într-o formă recuperabilă (texte scrise, înregistrate pe bandă sonoră sau audiovizuală, fotografii, email-uri, informații stocate pe suport electronic cum ar fi bazele de date electronice etc...). Atât documentele produse de o autoritate, cât și documentele ce provin de la terți și care au fost primite de o autoritate publică sunt acoperite de definiție.

Deci, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la „documentele eliberate de autoritățile publice”, dar și la „documentele prezentate autorităților publice”.

În această ordine de idei, luând în considerare conținutul art. 6 al Legii RM privind accesul la informație, documentul oficial poate să apară și sub forma documentului privat, pus la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

În dependență de autorul documentului privat, ele pot fi documente private întocmite de persoane fizice sau documente private întocmite de persoane juridice de drept privat.

Trebuie de menționat că, în primul rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt supuse procedurii publice de autentificare a documentelor create. Tocmai această procedură conferă documentului un caracter oficial, adică un caracter de drept public. În al doilea rând, documentele care emană

de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane în legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite.

Astfel, documentelor private li se recunoaște posibilitatea de a deveni documente oficiale. Momentul convertirii documentelor private în documente oficiale este desemnat prin punerea acestuia la dispoziția organelor sau a persoanelor oficiale în condițiile legii.

În concluzie - momentul înregistrării documentului privat de către organul sau persoana oficială este momentul convertirii documentului privat în document oficial.

Așadar, punerea la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale a documentelor private în cazul în care sunt îndeplinite condițiile legii, conferă acestor documente aptitudinea de a evalua în obiect material (produs) al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale.

În acest context apare necesitatea evidențierii faptului că o cerință obligatorie, în sensul alin. (1) al art. 361 Cod penal, este că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.

Revenind la speța dată, Colegiul lărgit consideră, că instanța de apel nu s-a pronunțat prin argumente convingătoare la motivul invocat în apel, că toate documentele falsificate incluse în învinuire, emise de către CCRE "Presa" SRL în persoana lui Hasan Mihai sunt documente oficiale care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Reieșind din aceste circumstanțe, avându-se în vedere că în apelul avocatului Ionașcu Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai s-a solicitat achitarea acestuia, Colegiul lărgit consideră necesar de a admite recursul ordinar declarat de avocatul Ionaș Gheorghe, de casat decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, deoarece s-a confirmat prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat pe motivele din apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai în

apel și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hasan Mihai, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014, în cauza penală privindu-l pe **Hasan Mihai Mihai**, cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată la 18 iulie 2014.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Bejenaru Iurie